

VÆKST

2020 – uge 22

Svampebekæmpelse i vårbyg, vårhvede og havre

Et højt udbytte og en god kernekvalitet sikres gennem en effektiv svampestrategi med optimalt middelvalg og timing af svampebehandlinger. Ved høsttid bliver der ofte pres på høstkapaciteten, og det er vigtigt at sikre stærke og sunde strå, som hjælper med at forebygge lejesæd/nedknækning. Foruden vækstregulering og forebyggelse af manganmangel er svampebekæmpelse en afgørende medspiller i dette.

Vårsædssorternes modtagelighed for sygdomme i de forskellige arter

I tabel 1 ses de modtagelige og meget modtagelige sorter mod de forskellige sygdomme i de enkelte arter. Mindre modtagelige sorter kan også angribes.

Tabel 1. Modtagelige og meget modtagelige sorter mod de forskellige sygdomme.

Sygdom	Modtagelige og meget modtagelige sorter
Vårbyg	
Meldug	De fleste sorter har Mlo-resistens. Dog ikke Laureate
Bygrust	Alle
Bygbladplet	RGT Planet, Laurikka, Ellinor, Evergreen
Skoldplet	RGT Planet, Flair, Evergreen, KWS Irina, KWS Fantex
Ramularia	Alle
Vårhvede	
Meldug	Alle i større eller mindre grad
Gulrust	Alle i større eller mindre grad (dog ikke Hexham)
Havre	
Meldug	Dominik, Symphony, Caddy, Poseidon
Havrebladplet	Dominik, Symphony, Delfin, Caddy, Poseidon

Vårbyg

Vi anbefaler generelt to svampebehandlinger i vårbyg. Enten T1 (begyndende strækning) efterfulgt af T2 (ved begyndende skridning) *eller* T2 (ved begyndende skridning) efterfulgt af T3 (akset halvt til helt fremme). I nogle marker kan der blive behov for tre svampebehandlinger, hvis der både er behov for svampebekæmpelse i den tidlige strækingsfase og samtidig er meget bygrust sent i udviklingen. Især i maltbyg er det vigtigt at følge afgrøden helt til dørs for at sikre kernekvaliteten og sorteringen. Uanset hvad bør der placeres en svampebehandling med 0,4 l/ha Propulse + 0,2 l/ha Comet Pro (alternativt Bell + Comet Pro/Viverda + Ultimate/Ammoniumsulfat) i T2 ved begyndende skridning (netop når stakken kan ses). Triazolere har ikke tilstrækkelig effekt til at forebygge ramularia, og derfor bør der anvendes SDHI-midler ved begyndende skridning. Ramularia kostede i 2017 store udbyttetab i mange vårbygmarker og resulterede i meget små kerner. Sygdommen ses oftest først efter gennemskridning, men angreb i udbrud kan ikke bekæmpes, så bedste forebyggelse bør ske i st. 39-49 (T2) ved begyndende skridning.

Billede 1. Bygbladplet i Laurikka.

I den seneste uges tid har der været mange meldinger på forekomster af bygbladplet i RGT Planet og Laurikka. Se billede heraf til venstre.

Vårhvede

Afgrøden angribes i princippet af de samme svampe som vinterhvede. Dog ses angreb af gulrust og brunrust hyppigere, mens angreb af hvedebladplet (DTR) og septoria ofte er mindre i vårhvede end i vinterhvede. Alle sorter (Hexham har dog en god resistens) kan få gulrust, som bør bekæmpes ved konstateret forekomst. Brunrust bør bekæmpes ved mere end 10% angreb fra strækningsfasen. Uanset hvad bør der foretages en behandling omkring skridning (T2). Ved angreb af gulrust, hvedebladplet eller meldug suppleres med en behandling i strækningsfasen (T1), og ved rustangreb også på akset (T3). Sidstnævnte er især vigtigt ved dyrkning af brødhvede med høje kvalitetskrav.

Havre

Havre kan ofte blive angrebet af meldug, og hvis angrebet er kraftigt, er der god økonomi i bekæmpelse. I nogle år kan også havrebladplet være udbredt.

Tablet 2. Anbefalede svampestrategier i de forskellige vårsædsarter.

Strategi	Middel	Dosis pr. ha	Bemærkninger
Vårbyg:			
T1 (st. 32)	Prosaro	0,25 ltr.	Ved angreb bygbladplet, byggrust og/eller skoldplet i den tidlige strækningsfase. Vær især obs. på skoldplet under fugtige forhold/ved pløjefri dyrkning med byg/rug som forfrugt. 0,25 l Maredo/Rubric/Opus pr. ha er en god alternativ løsning. Hvis meget bygbladplet kan der tilsættes 0,1 l Comet Pro pr. ha.
T2 (st. 39-49)	Propulse + Comet Pro	0,4 + 0,2 ltr.	Denne behandling vil uanset år og sort være nødvendig hvis ønske om forebyggelse af ramularia. Løsningen sikrer også fuld effekt på byggrust og bygbladplet. I stedet for Propulse + Comet Pro kan anvendes 0,4 l Bell + 0,2 l Comet Pro pr. ha <i>eller</i> 0,5 l Viverda + 0,5 l Ultimate/1 l Ammoniumsulfat pr. ha.
T3 (st. 55)	Bell	0,3 ltr.	Kan iværksættes for yderligere forebyggelse af ramularia og/eller ved meget byggrust. Mod byggrust alene kan også anvendes 0,25 l Orius Max/Maredo/Rubric/Opus pr. ha.
Vårhvede:			
T1 (St. 31-33)	Prosaro + Comet Pro	0,25 + 0,2 ltr.	Iværksættes hvis gulrust og lidt hvedebladplet og meldug. I stedet for Comet Pro kan anvendes Orius Max/Maredo/Rubric/Opus.
T2 (st. 39)	Bell + Comet Pro <i>eller</i> Propulse + Orius Max 200 EW	0,4 + 0,2 ltr. 0,35 + 0,25 ltr.	Behandling på fanebladet bør foretages uanset hvad, og har en god bred virkning mod gulrust, septoria og brunrust. Hvis meget hvedebladplet (DTR) foretrækkes Propulse + Orius Max 200 EW.
Havre:			
St. 33-39	Prosaro <i>eller</i> Orius Max 200 EW	0,3 ltr. 0,4 ltr.	Iværksættes hvis meldug. Hvis samtidig havrebladplet forstærkes med 0,2 l Comet Pro pr. ha. Alternativt anvendes 0,3 l Propulse pr. ha.